

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ioan. Petri Maffei, Bergomatis, E Societate Iesv,
Historiarvm Indicarvm Libri XVI.**

Maffei, Giovanni Pietro

Antverpiae, 1605

Ex Epistola Ariae Sanctii Ad Socios.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11473

insidēs, stricta ingenti machera, pueris duobus deinceps comitatus, quorum alter arcum eius & pharetram, alter accipitrem gerit; pueros multæ equitum turmæ certis insignibus distincta sequuntur, & magna præterea peditum vis, qui voto sese ei celebrati obstrinxere, saltantesque concinunt, Xenzairaquu, Manzairaquu; hoc est, annos mille voluptatis, mille millena millia gaudii. Hanc turbam Bonzii primùm candidati psallentes, deinde uersa nobilitas in equis mitrata, postremò quinque vel sex uentilæ magno mulierum comitatu linteatæ sequuntur: extremum agmen claudunt ingentes armatorum copiæ, ad excipiendam Demagogini lecticam prodeuntes ad viam, quam clausam esse dicebamus. Lecticam verò ipsam inauratam lecticarii ferunt viginti, & varias cantilenas velut intercalari quodam carmine concludunt, Xenzairaquu, Manzairaquu. Eandem, simulatque profertur in publicum, iactata suppliciter stipe, aliis que similibus venerari populus. Hanc ego superstitionem & alias in hac vrbe conspici, quas Dominus aliquando penitus abolere dignabitur. Mea enim ad Natalem Domini cum Christianis agendum post mensis quattuor cogitabam, ut mense Martio Sacaium denuo reuerteter, Christianamque rem omni conatu fulcirem, quoad nobis supplementum isthinc in tanta operariorum inopia submitteretur. Vos per Dominum obtestor, fratres mihi carissimi, animi inducat ad hanc prouinciã adeundam. Etenim si quod uisquam tempus amplificandæ Catholicæ Ecclesiæ fuit idoneum, nunc certè egregia sese præbet occasio. Iaponica lingua haud sè nè difficilis est, utique ad intelligendum, patientia tantum animique submissione opus est, ad ea quæ Dominus permiserit peragenda: quas ille virtutes pro sua benignitate profectò impertietur, qui huic colendæ vineæ sese alacri animo obtulerint. Quem nos etiam atque etiam obsecramus, ut in animis uestris & omnium semper inhabitet. Sacaius, xvi. Calend. Septemb. MDLXI.

EX EPISTOLA ARIÆ SANCTII AD
SOCIOS.

EGo in hac vrbe fratres mihi carissimi operam nauo eurasidis ægotis, qui in Hospitali domo sunt; & simul pueros quindecim partim Iaponios, partim etiam Sinas, qui apud nos educantur, litteras & musicen doceo, quo maiore carumonia cultuque sacra in posterum peragantur: quam rem ad conuersionem barbarorum non mediocriter profuturã esse cõfidimus. In his pu-

his pueris duo numerantur, alter quattuordecim, alter vndecim natus annos, tam excellenti ingenio præditi, vt id ætatis, Christianos concionibus suis ad lacrymas vsque permoueant. Sed maiore Cosmus Turrianus Meacum misit ad ædē sacrā tuendā, & Gasparē Vilelam in opere subleuandum: minor apud nos remansit. Institutum nostrum in Iaponiis erudiendis eiusmodi est: Ioannes Fernandus, qui bene iam nouit Iaponicè, edocendis neophytis primum operam dat; deinde certum in locum se confert, quò multi ad eū sciscitandi & quæredī causa cōueniūt, quibus ille respōdet; refutatque, cum opus est, errores ipsorum: idque sæpenumero bis in die vertendis etiam Iaponicè necessariis quibusdā libris vacat, adhibitis ad eam rem nonnullis incolis Christianis, vt versio purior, clarior, atque suauior sit: ex iis qui Christiana disciplina instituitur, aliqui sunt viri primarii, quorum vnus, ante baptismum, Bonziorum cœnōbio cum potestate præfuerat, in Iaponicis superstitionibus litterisque apprime versatus.

Ad conciones, quæ singulis anni festis diebus, per Quadragesimam verò multo sapius habentur, operibus suis & rarione lucri neglecta, tam alacriter auideque ventitat plebs, vt freno potius, quàm calcaribus egeat. quantum verò concionibus proficiatur, satis apparet vel ex pietate cultuque sacrorum, vel ex consensu mutuaque Christianorum benevolentia, quam sanè augeti constat in dies. Hebdomada sacræ diebus cum cætera solennia ritè sunt persoluta, tum verò quinta feria in cœna Domini, posteaquam pauperum pedes de more abluti sunt, agmen processit eorum, qui sese flagris cædebant: sequebantur tredecim pueri ornatu funebri, passionis Domini argumenta gestantes: ii suum quisque cæmen elata voce tanto cum animi sensu pronuntiauerunt, vt nemo omnium, quotquot erant in templo, lacrymas tenere potuerit. Paschali autem die Dominico, historiæ quædam è sacris litteris actæ sunt: vt exitus Israëliti populi ex Ægypto, specie rubri maris in vestibulo templi machinationibus artificiosis exhibita, quæ transitum Israëlitis præberet, ingressum autem Pharaonem vnà cum exercitu obrueret. Ionæ quoque Prophetæ casus, aliaque similia spectacula edita sunt. supplicationibus absolutis, dialogus publicè est habitus, in quo superiorum dierum ex morte Domini luctus atque mœstitia cum Paschalis celebritatis lætitia & gratulatione conferebatur: quibus rebus mirū quanta voluptate affecti fuerint Christiani. Atq; iā antè, ipsis quoq; Natalis Domini feriis, orbis terrarum totius inūdationem, custodias Loth, Abrahami victoriam, denique pastorum aduentum ad oppidum

pidum Bethleem, sermonesque cum Virgine Dei matre habitos ita ad viuum effinixerant, non modò vt Spectatores, sed actores etiã ipsi præ intima animi dulcedine collacrymatentur. Atque hæc de rebus Bungenfibus.

Nunc de cæteris Japonis partibus pauca complectar. Gaspar Vilela Meaco Sacaium profectus primatii cuiusdam viri precibus inuitatu, non solùm peramanter ab eo acceptus est, sed etiam eiusdem benignitate sumptuque templum ædificauit, quò populus ad Euangelium conueniret: statimque constitit operæ fructus, nonnullis ad Baptismum adductis, in iis adolescentem filio eius, apud quem Gaspar diuenterat, præclara indole puero, qui tam illustria virtutis ac pietatis dedit indicia, vt eius operæ parentes quoque ipsius, fratremque natu maiorem, qui iam ad religionem Christianam valde se propensum ostendit, ad Ecclesiam Dei aggregatum iri Domino fauente speremus. Puerum hunc Gaspar deinde, parentibus non inuitis, quos nimirum adolescentulus precibus vicerat, in Bungum misit, vbi quid egerit, è Ludouico Almeida epistola cognosceris.

Quod ad Amangurianam Ecclesiam pertinet, quam iam de nobis lustrare non licuit, morem præceptaque sibi à Cosmo tradita Christianos studiosè retinere cognouimus. Dominicis diebus in templum sacra tabula picta, quam eò misit Cosmus, ornata frequentes conueniunt: atque vbi Deum ritè precati sunt, vni eorum ex Catechismo Japonicè scripto nonnulla recitat, de qua deinde disserunt inter se.

Habent etiam quosdam quasi œconomos ægrotis ac pauperibus subleuandis pecunia, quæ tum ad eam rem, tum ad curam Christianorum funera in commune confertur. Aliqui etiam in Bungum ad Confessionem & audiendum verbum Dei se cõferunt. Ecclesiam Cosmus, quoniam per operarios non potest, saltem per litteras consolari & confirmare non desinit.

De Firandensibus autem rebus illud accepimus, Regem huius anno se denuo Christianis æquum præbere capisse, templique construendi iam nunc illis potestatem fecisse, eo forte se confidit vt cum Cosmo in gratiam redeat, & hac ratione cum Lusitanis fœdus & hospitium renouet: quorum sibi amicitia atque commercium quàm sit fructuosum, vt clariùs desiderando sentirentur, vni eorum, superioribus diebus Firandum appulsam, & Cosmo & Lusitano viro nobili, qui tum in vrbe Funaiõ versabatur, nauarchi eius auunculo visum est faciendum, vt in alias oras uerterent. Igitur abeundi potestate ab Rege Bungenfi quam

egre impetrata, de Cosmi valetudine atque incolumitate sollicito, Firandum vterque profecti sunt. Funaii autem, vbi à Christianis audicim est, Cosmum profectionem parare, mœrentes continuo ad eum ventitare cœperunt, parentem illum atque pastorem agnoscere, manibus hi, illi etiam humi prostrati, pedibus oscula figere: quibus Cosmus exposuit, quàm iustis de causis iter illud ingrederetur, & simul mandauit, vt vicariis, donec rediret, (quod propediem erat futurum) diligenter obtemperarent: atque ita ab eis digressus est, multis eum viris, mulieribus, pueris magno eum luctu ac mœrore extra oppidum prosequentibus. quo absente, cum barbari se in templum nostrum insolenter inferrent, ea re cognita Rex misit è familiaribus suis, qui templum assidue custodirent, & in vincula abriperent, si quis in eum locum se contumeliosè gessisset: atque eiusdem præsidii negotium duobus etiam primariis ciuibus dedit, in ea vicinitate habitantibus. In ipso autem itinere labores atque pericula Cosmo non desuere: tertio quippe die in latronum insidias incidit, quorum vnus intentum iam arcum in Cosmi pectus non sine magno eius vitæ discrimine obuenterat, cum ex ipsius comitibus quidam, ante sagittam emissam, adductas arcus habenas præcidit. Firandi autem magna cum gratulatione à Lusitanis exceptus, qui nauis vexilla sustulerant, & tormentorum strepitu lætitiâ significauerant, in ædiculam diuertit ab Ludouico Almeida raptim, dum templum ædificatur, exstructam: vbi cum cæteros Christianos, cognito Cosmi aduentu, terra ac mari vndique confluentes, tum nautas ipsos Lusitanos admissis noxis per confessionem absoluit iisdemque facillè persuasit, vt cum oneraria ex eo portu discederent. Hæc habui de Iaponensium rerum progressu quæ scriberem. Vos Dominum precari assidue insistite fratres, vt nos idoneos veritatis Euangelicæ præcones efficiat. è Būgo, v. Idus Octobris, MDLXII.

LUDOVICI ALMEIDÆ AD SOCIOS.

ANNO superiore cum, Ecclesiis Facatæ, Firandi, aliisque lustratis, in Bungum ægrotus ex itinere rediissem, vt primùm è morbo conualui, de tota peregrinatione mea feci vos per litteras certiores, quas quoniam vobis esse gratas intelligo, pergama scribere, quæ quidè in iis locis euenere, in quibus mihi versari ex eo tempore contigit: nam cætera ex aliorum litteris cognoscetis.

Firandi erat Christianus quidam quintum circiter & sexagesimum agens annum, scriba Regis intimus, quem ille apud se in hono-